

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มนักวิชาการและเจ้าของโรงงาน ผลการวิจัยจึงนำเสนอเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลจากการประมวลแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ตอนที่ 1 ผลจากการประมวลแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะภูมิหลังของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กที่มีต่อรูปแบบของจดหมายข่าวแบ่งเป็น

2.1 เรื่องขนาดรูปเล่ม

2.2 เรื่องภาพประกอบ

2.3 เรื่องตัวอักษร

2.4 เรื่องสีพิมพ์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและความต้องการของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กที่มีต่อเนื้อเรื่องในจดหมายข่าว แบ่งเป็น

3.1 ลักษณะการเปิดรับจดหมายข่าว

3.2 ลักษณะความถี่ที่มีต่อเนื้อเรื่องในจดหมายข่าว

3.3 ลักษณะการใช้ประโยชน์จากจดหมายข่าว

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการรับสื่อสิ่งพิมพ์ทั่ว ๆ ไป

ส่วนที่ 1 ลักษณะภูมิหลังของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก

สมาชิกสโมสรแรงงานเด็กเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 61.65 และร้อยละ 38.35 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 49.62 และอยู่ในวัยอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.05 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอีสาน ร้อยละ 77.45 นอกนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ ร้อยละ 10.52 ภาคกลาง ร้อยละ 6.77 ภาคใต้ ร้อยละ 3.76 ที่เหลือมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 1.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 81.95 รองลงมาจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.52 ตามด้วยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 6.02 และจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปลาย คิดเป็นร้อยละ 3.76 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,001 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.63 ตามด้วยกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 1,001 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.08 นอกนั้นมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.77 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท และสูงกว่า 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.02 และร้อยละ 1.50 ตามลำดับ กิจกรรมในเวลาว่างที่กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กชอบทำมากที่สุด ได้แก่ การอ่านหนังสือ และการนอน คิดเป็นร้อยละ 26.83 และร้อยละ 24.39 ตามลำดับ นอกนั้นชอบดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 18.54 ไปซื้อของ เดินเล่น คิดเป็นร้อยละ 13.66 และไปดูหนังฟังคอนเสิร์ต ร้อยละ 13.17 อีกร้อยละ 3.41 จะทำธุรกิจส่วนตัว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	51	38.35
หญิง	82	61.65
รวม	133	100

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
13	-	-
14	3	2.26
15	15	11.28
16	21	15.79
17	28	21.05
17 ปีขึ้นไป	66	49.62
รวม	133	100

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพ สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี	2	1.5
ภาคกลาง	9	6.77
ภาคเหนือ	14	10.52
ภาคใต้	5	3.76
ภาคอีสาน	103	77.45
รวม	133	100

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	-	-
ป.1 - ป.4	10	7.52
ป.5 - ป.6	109	81.95
ม.1 - ม.3	8	6.02
ม.4 - ม.6	5	3.76
ไม่ตอบ	1	0.75
รวม	133	100

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามรายได้

รายได้/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	8	6.02
1,001 - 2,000	44	33.08
2,001 - 3,000	66	49.63
3,001 - 4,000	13	9.77
สูงกว่า 4,000	2	1.50
รวม	133	100

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามลักษณะของกิจกรรมในเวลาว่าง

กิจกรรมในเวลาว่าง	จำนวน	ร้อยละ
นอน	50	24.39
ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ	38	18.54
ไปคูหนัง ไปฟังคอนเสิร์ต	27	13.17
ไปซื้อของ เดินเล่น	28	13.66
อ่านหนังสือ	55	26.83
ทำธุรกิจส่วนตัว	7	3.41
รวม	205	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบของจดหมายข่าวของ มพค.

การศึกษาในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กที่มีต่อ ขนาดรูปเล่ม ภาพประกอบ ตัวอักษร และสีที่ใช้พิมพ์จดหมายข่าว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

2.1 ขนาดรูปเล่มของจดหมายข่าว

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ขนาดรูปเล่มของจดหมายข่าว ดีแล้ว แต่ควรเพิ่มหน้าอีก คิดเป็นร้อยละ 36.92 และอีกร้อยละ 33.08 มีความเห็นว่า ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้ากำลังพอดี นอกนั้นคิดว่าขนาดดีแล้ว แต่ควรลดหน้าลงเพราะหน้ามากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 12.30 อีกร้อยละ 11.54 คิดว่าควรเพิ่มขนาดให้ใหญ่ขึ้นและเพิ่มหน้า ในขณะที่อีกร้อยละ 3.08 คิดว่าควรเพิ่มขนาดให้ใหญ่ขึ้นแต่ไม่ต้องเพิ่มหน้า

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความคิดเห็นต่อขนาดรูปเล่มของจดหมายข่าว

ความคิดเห็นต่อขนาดรูปเล่ม	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดนี้ดีแล้ว แต่เพิ่มหน้าอีก	48	36.92
ขนาดนี้ดีแล้ว แต่ลดหน้าลงเพราะหน้ามากเกินไป	16	12.30
เพิ่มขนาดให้ใหญ่กว่านี้ และเพิ่มหน้า	15	11.54
เพิ่มขนาดให้ใหญ่กว่านี้ แต่ไม่ต้องเพิ่มหน้า	4	3.08
ขนาดและจำนวนหน้าพอดีแล้ว	43	33.08
ไม่ตอบ	4	3.08
รวม	130	100

2.2 ภาพประกอบในจดหมายข่าว

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อภาพประกอบในจดหมายข่าวว่า ภาพสวยและจำนวนภาพกำลังพอดี คิดเป็นร้อยละ 40.77 และร้อยละ 30.77 คิดว่าภาพสวยแต่จำนวนภาพน้อยไป ในขณะที่อีกร้อยละ 10.77 คิดว่าภาพสวยแต่จำนวนภาพมากเกินไป ตามด้วยกลุ่มที่คิดว่าภาพไม่สวย อยากให้ภาพสวยกว่านี้ อีกร้อยละ 6.15 อีกร้อยละ 5.38 คิดว่าภาพสวย แต่ภาพไม่ตรงกับเรื่อง และร้อยละ 1.54 คิดว่า ภาพไม่ค่อยสวย ดูแล้วไม่ค่อยรู้เรื่อง

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความคิดเห็นต่อลักษณะภาพในจดหมายข่าว

ลักษณะภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สวย แต่ภาพน้อยไป	40	30.77
สวย แต่ภาพมากเกินไป	14	10.77
สวย และภาพกำลังพอดี	53	40.77
สวย แต่ภาพไม่ตรงกับเรื่อง	7	5.38
ไม่สวย อยากให้ภาพสวยกว่านี้	8	6.15
ไม่ค่อยสวย ดูแล้วไม่ค่อยรู้เรื่อง	2	1.54
ไม่ตอบ	6	4.62
รวม	130	100

2.3 ตัวอักษร

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ลักษณะตัวอักษรที่ใช้ในจดหมายข่าวสวยและอ่านง่าย คิดเป็นร้อยละ 72.31 นอกนั้นคิดว่าไม่สวยแต่อ่านง่าย คิดเป็นร้อยละ 12.31 อีกร้อยละ 9.25 คิดว่าไม่สวยและอ่านยาก และอีกร้อยละ 6.15 คิดว่าสวยแต่อ่านยาก ส่วนใหญ่ไม่ยอมให้เปลี่ยนแปลงลักษณะตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 66.92 และอยากให้เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 24.62 นอกนั้นมีความรู้สึกเฉย ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.46 สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวอักษรนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อยากให้เป็นลายมือเขียนแบบเดิม ขนาดตัวอักษรเท่าเดิม แต่พิมพ์สีหมึกให้ชัด ๆ เท่า ๆ กับที่อยากให้เป็นลายมือเขียน แต่เขียนหลาย ๆ แบบ และให้อ่านง่าย คิดเป็นร้อยละ 42.05 เท่า ๆ กัน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อตัวอักษรในจดหมายข่าว

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
สวย แต่อ่านยาก	8	6.15
สวย และอ่านง่าย	94	72.31
ไม่สวย และอ่านยาก	12	9.23
ไม่สวย แต่อ่านง่าย	16	12.31
อื่น ๆ	-	-
รวม	130	100

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการการเปลี่ยน
ตัวอักษรในจดหมายข่าว

ความต้องการการเปลี่ยนแปลง	จำนวน	ร้อยละ
อยากให้เปลี่ยนแปลง	32	24.62
ไม่อยากจะเปลี่ยนแปลง	87	66.92
เฉย ๆ อย่างไม่ก็ได้อีก	11	8.46
รวม	130	100

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามลักษณะ
ความต้องการเกี่ยวกับตัวอักษรในจดหมายข่าว

ความต้องการเกี่ยวกับตัวอักษร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่อยากจะให้เป็นลายมือเขียน อยากให้เป็นตัวพิมพ์แบบหนังสือเรียน	5	2.84
เป็นลายมือเขียน แต่ขยายขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น	14	7.95
เป็นตัวพิมพ์แบบหนังสือ และขยายขนาดให้ตัวอักษรใหญ่ขึ้น	5	2.84
เป็นลายมือเขียนแบบพิมพ์ ขนาดตัวอักษรเท่าเดิมแต่พิมพ์สีหมึกให้ชัดๆ	74	42.05
อยากเป็นลายมือเขียน แต่เขียนหลาย ๆ แบบ และให้อ่านง่าย	74	42.05
อื่น ๆ	-	-
ไม่ตอบ	4	2.27
รวม	176	100

2.4 สีที่ใช้พิมพ์

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเค็กส่วนใหญ่ ชอบให้พิมพ์เล่มละสี โดยเปลี่ยนสีไปเรื่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ 47.69 รองลงมาชอบให้พิมพ์เล่มละสี แต่ไม่ต้องเปลี่ยนสีบ่อย ๆ คิดเป็นร้อยละ 24.62 อีกร้อยละ 13.85 รู้สึกเฉย ๆ อย่างไม่ไงก็ได้ นอกนั้นมีความรู้สึกไม่ชอบบางฉบับ เฉพาะบางสีเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 8.46 และรู้สึกไม่ชอบ อยากรีพิมพ์หลาย ๆ สีในฉบับเดียว คิดเป็นร้อยละ 2.31

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อสีพิมพ์จดหมายข่าว

ลักษณะของสีพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
ชอบให้พิมพ์เล่มละสี เปลี่ยนสีไปเรื่อย ๆ	62	47.69
ชอบให้พิมพ์เล่มละสี แต่ไม่ต้องเปลี่ยนสีบ่อย ๆ	32	24.62
เฉย ๆ อย่างไม่ไงก็ได้	18	13.85
ไม่ชอบบางฉบับ เฉพาะบางสีเท่านั้น	11	8.46
ไม่ชอบ อยากรีพิมพ์หลาย ๆ สีในฉบับเดียว	3	2.31
อื่น ๆ ระบุ		
ไม่ตอบ	4	3.07
รวม	130	100

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและความต้องการของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กที่มีต่อเนื้อเรื่องในจดหมายข่าว

การศึกษาในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเปิดรับจดหมายข่าวของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก ลักษณะการใช้ประโยชน์จากเนื้อเรื่องในจดหมายข่าว และลักษณะความต้องการของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กด้านเนื้อเรื่องของจดหมายข่าว

3.1 ลักษณะการเปิดรับจดหมายข่าว

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่ จะได้รับจดหมายข่าวทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 57.89 ได้บ้างฉบับ คิดเป็นร้อยละ 30.83 และไม่เคยได้รับเลยร้อยละ 11.28 (รายละเอียดในตารางที่ ภาคผนวก) ส่วนใหญ่เมื่อได้รับแล้วจะอ่านทันที คิดเป็นร้อยละ 54.89 อันดับรองลงมา มีเวลาว่างถึงจะเอามาอ่าน คิดเป็นร้อยละ 36.09 อ่านเป็นบางฉบับ เฉพาะบางเรื่องที่น่าสนใจ ร้อยละ 6.77 อีกร้อยละ 1.50 จะหยิบมาดูเฉย ๆ ไม่ได้อ่าน และร้อยละ 0.75 ไม่อ่านไม่ดูเลย บทความที่อ่านเป็นเรื่องแรกได้แก่ บทความเพื่อนถึงเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.81 อันดับรองลงมาได้แก่ บทความสาระนั้น่ารู้ ตามด้วยบทความข่าวสโมสร และบทความเจ้าแห่งไอคิว คิดเป็นร้อยละ 22.58 ร้อยละ 20.65 และร้อยละ 13.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามลักษณะการ เปิดรับจดหมายข่าว

ลักษณะการเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับแล้วอ่านทันที	73	54.89
มีเวลาว่างถึงจะเอามาอ่าน	48	36.09
หยิบมาดูเฉย ๆ ไม่ได้อ่าน	2	1.50
อ่านเป็นบางฉบับ และเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ	9	6.77
ไม่อ่าน ไม่ดูเลย	1	0.75
รวม	133	100

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามลักษณะบทความ
ที่อ่านเรื่องแรก

บทความ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนถึงเพื่อน	40	25.81
สารหน้ารู้	35	22.58
ข่าวสโมสร	32	20.65
เจ้าแห่งไอคิว	8	5.16
คุยกันก่อน	21	13.55
บทเพลงฮิต	11	7.10
บทกลอนบทกวี	3	1.93
ปิดท้ายเล่ม	2	1.29
ไม่ตอบ	3	1.93
รวม	155	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3.2 ลักษณะการใช้ประโยชน์จากจดหมายข่าว

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จะมีการใช้ประโยชน์จากจดหมายข่าวมาก คิดเป็น ร้อยละ 73.85 อีกร้อยละ 20.00 ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากจดหมายข่าว ส่วนใหญ่มักนำความรู้ไป ใช้ประโยชน์กับตัวเองเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 51.54 อันดับรองลงมาจะนำไปใช้ประโยชน์

กับเพื่อน ๆ คิดเป็นร้อยละ 36.92 กลุ่มที่ใช้ประโยชน์กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 6.92 และใช้ประโยชน์กับหัวหน้าคนงานอีกร้อยละ 1.54 ความรู้ที่กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ได้แก่ ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย และความรู้ทั่วไป ซึ่งมีคะแนนเท่ากัน คือ ร้อยละ 31.01 อันดับรองลงมาได้แก่ การใช้ประโยชน์จากความรู้เรื่องข่าวกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 21.52 และใช้ประโยชน์จากความรู้ด้านกฎหมายเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 13.93

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามการใช้ประโยชน์จากจดหมายข่าว

การใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	96	73.85
ไม่ใช้	26	20.00
ไม่ตอบ	8	6.15
รวม	130	100

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามกลุ่มบุคคลที่กลุ่มเป้าหมายนำไปใช้ประโยชน์ด้วย

กลุ่มบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตัวเอง	67	51.54
เพื่อน เพื่อน	48	36.92
ญาติพี่น้อง	9	6.92
หัวหน้าคนงาน	2	1.54
อื่น ๆ ระบุ	-	-
ไม่ตอบ	4	3.08
รวม	130	100

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความรู้
ที่นำมาใช้ประโยชน์

ความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย	49	31.01
ความรู้ด้านกฎหมาย	22	13.93
ความรู้ทั่วไป	49	31.01
ข่าวกิจกรรม	34	21.52
อื่น ๆ ระบุ	-	-
ไม่ตอบ	4	2.53
รวม	158	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3.3 ลักษณะความต้องการที่มีต่อเนื้อเรื่องในจดหมายข่าว

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่ชอบอ่านจดหมายข่าว คิดเป็นร้อยละ 75.38 ขณะเดียวกันมีกลุ่มที่รู้สึกเฉย ๆ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และรู้สึกไม่ชอบอ่านจดหมายข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.54 ประเภทของบทความที่ชอบอ่านมากที่สุด ได้แก่ บทความข่าวสโมสร คิดเป็นร้อยละ 20.07 อันดับรองลงมาได้แก่ บทความสาระน่ารู้ คิดเป็นร้อยละ 16.13 และบทความเพื่อนถึงเพื่อน เป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 15.41 นอกนั้นชอบอ่าน คุยกันก่อน ร้อยละ 13.62 บทเพลงฮิต ร้อยละ 11.83 บทกลอนบทกวี ร้อยละ 10.40 เจ้าแห่งไอคิว ร้อยละ 6.45 และปิดท้ายเล่ม ร้อยละ 4.66

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามบทความ
ที่ชอบอ่านมากที่สุดในจดหมายข่าว

ชื่อบทความ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวสโมสร	56	20.07
สารหน้ารู้	45	16.13
เพื่อนถึงเพื่อน	43	15.41
เจ้าแห่งไอคิว	18	6.45
คุยกันก่อน	38	13.62
บทเพลงฮิต	33	11.83
บทกลอนบทกวี	29	10.40
ปิดท้ายเล่ม	13	4.66
ไม่ตอบ	4	1.43
รวม	279	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เมื่อแบ่งกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กออกเป็นเพศชาย และเพศหญิง พบว่า กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กที่เป็นเพศชายชอบอ่านบทความข่าวสโมสร มากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 18.48 รองลงมาชอบอ่านบทความคุยกันก่อน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และชอบอ่านบทความเพื่อนถึงเพื่อนเป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 16.31 นอกนั้นชอบอ่านสารระนำรู้ คิดเป็นร้อยละ 14.13 บทเพลงฮิต และบทกวี คิดเป็นร้อยละ 11.96 ปิกท้ายเล่ม ร้อยละ 5.43 และเจ้าแห่งไอคิว ร้อยละ 3.26

สำหรับเพศหญิงชอบอ่านบทความข่าวสโมสร เป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.86 ตามด้วยบทความสารระนำรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.11 และบทความเพื่อนถึงเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 14.97 นอกนั้นชอบอ่านคุยกันก่อนและบทเพลงฮิต คิดเป็นร้อยละ 11.76 บทกลอนบทกวี ร้อยละ 9.63 เจ้าแห่งไอคิว ร้อยละ 8.02 และปิกท้ายเล่ม ร้อยละ 4.28

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามบทความที่ชอบอ่านมากที่สุด ในจดหมายข่าว

ชื่อบทความ	เพศ	ชาย		หญิง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวสโมสร		17	18.48	39	20.86
สารระนำรู้		13	14.13	32	17.11
เพื่อนถึงเพื่อน		15	16.31	28	14.97
เจ้าแห่งไอคิว		3	3.26	15	8.02
คุยกันก่อน		16	17.39	22	11.76
บทเพลงฮิต		11	11.96	22	11.76
บทกลอนบทกวี		11	11.96	18	9.63
ปิกท้ายเล่ม		5	5.43	8	4.28
ไม่ตอบ		1	1.08	3	1.61
รวม		92	100	187	100

เมื่อแบ่งกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กออกเป็น 2 กลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี ชอบอ่านบทความข่าวสโมสรมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามด้วยบทความสารระนำรู้เป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 20.83 และบทความเพื่อนถึงเพื่อน เป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 12.50 นอกนั้นชอบอ่านบทความคุยกันก่อน คิดเป็นร้อยละ 11.11 บทเพลงฮิต บทกลอนบทกวี คิดเป็นร้อยละ 9.72 เจ้าแห่งไอคิวและปิกท้ายเล่ม คิดเป็นร้อยละ 4.17

กลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 17 ปีขึ้นไป ชอบอ่านบทความข่าวสโมสรมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 18.36 อันดับสองชอบอ่านบทความเพื่อนถึงเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 16.43 และอันดับสามชอบอ่านบทความสารระนำรู้ คิดเป็นร้อยละ 14.49 นอกนั้นชอบอ่านคุยกันก่อน คิดเป็นร้อยละ 14.49 บทเพลงฮิต คิดเป็นร้อยละ 12.56 บทกลอนบทกวี คิดเป็นร้อยละ 10.63 เจ้าแห่งไอคิว คิดเป็นร้อยละ 7.25 และชอบอ่านปิกท้ายเล่มเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 4.83

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของอายุของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามบทความที่ชอบอ่านมากที่สุดในจดหมายข่าว

ชื่อบทความ	อายุ	ต่ำกว่า 17 ปี		17 ปีขึ้นไป	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวสโมสร		18	25.00	38	18.36
สารระนำรู้		15	20.83	30	14.49
เพื่อนถึงเพื่อน		9	12.50	34	16.43
เจ้าแห่งไอคิว		3	4.17	15	7.25
คุยกันก่อน		8	11.11	30	14.49
บทเพลงฮิต		7	9.72	26	12.56
บทกลอนบทกวี		7	9.72	22	10.63
ปิกท้ายเล่ม		3	4.17	10	4.83
ไม่ตอบ		2	2.78	2	0.96
รวม		72	100	207	100

สำหรับความคิดเห็นต่อนำเรื่องในจดหมายข่าวนั้น กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า เรื่องราวในจดหมายข่าวเป็นประโยชน์ น่าสนใจมาก คิดเป็นร้อยละ 64.61 ร้อยละ 19.23 คิดว่าบางเรื่องสนุก บางเรื่องไม่น่าอ่าน กลุ่มที่รู้สึกเฉย ๆ ยังไงก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 8.46 และกลุ่มที่คิดว่าน่าเบื่อเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 5.39 และคิดว่าไม่มีประโยชน์ ไม่น่าสนใจเลย อีกร้อยละ 2.31

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อนำเรื่อง
ในจดหมายข่าว

เนื้อหาสื่อ	จำนวน	ร้อยละ
เรื่องราวเป็นประโยชน์ น่าสนใจมาก	84	64.61
บางเรื่องสนุก บางเรื่องไม่น่าอ่าน	25	19.23
เฉย ๆ ยังไงก็ได้	11	8.46
น่าเบื่อเป็นบางครั้ง	7	5.39
ไม่มีประโยชน์ ไม่น่าสนใจเลย	3	2.31
รวม	130	100

กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กมีความต้องการที่จะอ่านจดหมายข่าวเดือนละ 1 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 42.30 อีกร้อยละ 21.54 อยากอ่านอาทิตย์ละ 2 ฉบับ และอีกร้อยละ 13.85 ต้องการอ่าน 2 อาทิตย์ 1 ฉบับ ตามด้วยกลุ่มที่ต้องการอ่านอาทิตย์ละ 1 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 11.54 ที่เหลือคิดว่ายิ่งได้อ่านบ่อยยิ่งดี คิดเป็นร้อยละ 7.69 เมื่อได้อ่านจดหมายข่าวแล้ว กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กจะมีความต้องการที่จะรู้จักคนเขียน คนวาดภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.92 และอยากบอกคนทำทำอะไรเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอันดับต่อมาคิดเป็นร้อยละ 24.62 อันดับสามอยากเขียนเรื่อง เขียนกลอน หรือส่งภาพวาด มาลงบ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.76 หลังจากอ่านจดหมายข่าวแล้ว กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กจะเก็บจดหมายข่าวไว้ทุกเล่ม คิดเป็นร้อยละ 26.92 และเก็บบางเล่มที่สนใจ คิดเป็นร้อยละ 26.15 ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่ง อ่านแล้วจะวางทิ้งไว้ โดยไม่สนใจอีก คิดเป็นร้อยละ 24.62 ส่งให้คนอื่นอ่านต่อคิดเป็นร้อยละ 18.46 และอีกร้อยละ 1.54 จะทิ้งไปเลย

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความบ่อยครั้งที่ต้องการอ่าน

ความบ่อยครั้งที่ต้องการอ่าน	จำนวน	ร้อยละ
อาทิตย์ละ 2 ฉบับ	28	21.54
อาทิตย์ละ 1 ฉบับ	15	11.54
2 อาทิตย์ 1 ฉบับ	18	13.85
เดือนละ 1 ฉบับ	55	42.30
ยิ่งบ่อยเท่าไรยิ่งดี	10	7.69
ไม่ตอบ	4	3.08
รวม	130	100

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความรู้สึก
หลังจากอ่านจดหมายข่าว

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
อยากรู้จักคนเขียน คนวาดภาพ	48	36.92
อยากเขียนเรื่อง เขียนกลอน หรือส่งภาพวาด มาลงบ้าง	27	20.76
อยากเป็นคนทำจดหมายข่าวเอง	13	10.00
อยากบอกให้คนทำทำอะไรเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง	32	24.62
เฉย ๆ รออ่านฉบับต่อไป	5	3.85
ไม่ตอบ	5	3.85
รวม	130	100

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามพฤติกรรม
หลังจากอ่านจดหมายข่าว

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
วางทิ้งไว้ ไม่สนใจอีก	32	24.62
เก็บบางเล่มที่สนใจ	34	26.15
เก็บไว้ทุกเล่ม	35	26.92
ทิ้งไปเลย	2	1.54
ส่งให้คนอื่นอ่านต่อ	24	18.46
เอาไปทำอย่างอื่น (พับเล่น)	1	0.77
ไม่ตอบ	2	1.54
รวม	130	100

สำหรับความรู้สึกเมื่อไม่มีการทำจดหมายข่าวนั้น กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่ จะรู้สึกเสียใจ เพราะจดหมายข่าว ทำให้รู้จักเพื่อนคนอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 38.07 อันดับรองลงมา จะรู้สึกเสียใจเพราะชอบอ่านเรื่องและภาพในจดหมายข่าว คิดเป็นร้อยละ 21.29 อันดับต่อมาจะ รู้สึกเสียใจบ้างเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 17.42 และรู้สึกเฉย ๆ ไม่เป็นไร คิดเป็นร้อยละ 16.77 อีกร้อยละ 1.29 รู้สึกเสียใจ เพราะได้เขียนหรือส่งภาพไปลงด้วย สิ่งทีกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงาน เด็กต้องการให้เปลี่ยนแปลงในจดหมายข่าวมากที่สุดคือ เปลี่ยนขนาดรูปเล่ม คิดเป็นร้อยละ 31.51 เปลี่ยนเนื้อเรื่องบทความ คิดเป็นร้อยละ 25.24 เปลี่ยนสีพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 19.86 นอกนั้น ต้องการให้เปลี่ยนระยะเวลาออกคิดเป็นร้อยละ 13.02 เปลี่ยนการ์ตูน ภาพวาดคิดเป็นร้อยละ 5.48 และเปลี่ยนคนเขียนคนทำเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 4.79

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามความรู้สึก เมื่อไม่มีการทำจดหมายข่าว

ความรู้สึกเมื่อไม่มีจดหมายข่าว	จำนวน	ร้อยละ
เสียใจ เพราะ "เพื่อนถึงเพื่อน" ทำให้รู้จักเพื่อนคนอื่น ๆ	59	38.07
เสียใจ เพราะชอบอ่านเรื่องและภาพใน "เพื่อนถึงเพื่อน"	33	21.29
เสียใจ เพราะได้เขียนหรือส่งภาพไปลงด้วย	2	1.29
เสียใจบ้างเท่านั้น	27	17.42
เฉย ๆ ไม่เป็นไร	26	16.77
ไม่ตอบ	8	5.16
รวม	155	100

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามสิ่งที่ต้องการ
ให้เปลี่ยนแปลงในจดหมายข่าว

สิ่งที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลง	จำนวน	ร้อยละ
เปลี่ยนขนาดรูปเล่ม	46	31.51
เปลี่ยนสีพิมพ์	29	19.86
เปลี่ยนการ์ตูน ภาพวาด	8	5.48
เปลี่ยนคนเขียน คนทำ	7	4.79
เปลี่ยนระยะเวลาออก	19	13.02
เปลี่ยนเนื้อเรื่องบทความ	37	25.34
รวม	146	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการรับสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไป

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการรับสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการคิดค้นการสื่อสารกับกลุ่มแรงงานเด็กผ่านสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่สื่อของ มพค. ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่จะอ่านหนังสืออื่น ๆ เพิ่มเติมที่ไม่ใช่จดหมายข่าว คิดเป็นร้อยละ 98.50 อีกร้อยละ 1.50 ไม่อ่านหนังสืออื่น ๆ เพิ่มเติม สำหรับด้านปริมาณการอ่านหนังสืออื่น ๆ เพิ่มเติมพบว่า ส่วนใหญ่จะอ่านเดือนละ 1 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 58.65 กลุ่มที่อ่านเดือนละ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.05 ตามด้วยกลุ่มที่อ่านเดือนละมากกว่า 4 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 15.78 นอกนั้นอ่านเดือนละ 3 ฉบับ และอ่านเดือนละ 4 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 3.76 และร้อยละ 2.26 ตามลำดับ

หนังสือที่กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กชอบอ่านมากที่สุด คือ หนังสือประเภทการ์ตูน ได้แก่ ชายหัวเราะ มหาสนุก ตลก คิดเป็นร้อยละ 35.32 อันดับที่สองคือ หนังสือประเภทบันเทิงคาราภาพยนตร์ นักร้อง ได้แก่ คาราภาพยนตร์ คารา คาราไทย นักร้อง เพลง คิดเป็นร้อยละ 25.18 อันดับที่สามคือ หนังสือประเภทวัยรุ่นนักร้อง ได้แก่ วัยหวาน วัยน่ารัก ทราย เพื่อนใหม่ คิดเป็นร้อยละ 9.44 อันดับที่สี่ ได้แก่ หนังสือประเภทผู้หญิง ได้แก่ ขวัญเรือน-กุลสตรี อาหาร ประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 8.74 นอกนั้นมีคะแนนเท่ากัน ได้แก่ หนังสือประเภทสารคดี หนังสือประเภทนวนิยาย และหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 5.94

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการอ่านหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่ใช่จดหมายข่าว

ลักษณะการรับสื่อสิ่งพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
รับ (อ่าน)	131	98.50
ไม่รับ (ไม่อ่าน)	2	1.50
รวม	133	100

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามจำนวนสิ่งพิมพ์ที่รับในแต่ละเดือน

จำนวนสิ่งพิมพ์ที่รับในแต่ละเดือน	จำนวน	ร้อยละ
1 ฉบับ	78	58.65
2 ฉบับ	24	18.05
3 ฉบับ	5	3.76
4 ฉบับ	3	2.26
มากกว่า 4 ฉบับ	21	15.78
ไม่ตอบ	2	1.50
รวม	133	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตาม
ประเภทของหนังสือที่ชอบอ่าน

ประเภทของหนังสือ	จำนวน	ร้อยละ
การ์ตูน	101	35.32
บันเทิง คารา นักร้อง	72	25.18
นิตยสารวัยรุ่น	27	9.44
นิตยสารผู้หญิง	25	8.74
หนังสือพิมพ์	17	5.94
สารคดี	17	5.94
นวนิยาย	17	5.94
ไม่ตอบ	10	3.50
รวม	286	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อแบ่งกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กออกเป็นเพศชายและเพศหญิง พบว่า เพศชาย และเพศหญิงชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุด เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.23 เพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 34.38 อันดับสองได้แก่ หนังสือประเภทบันเทิงคารา นักร้อง เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 24.47 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 25.52 และอันดับที่สามได้แก่ หนังสือประเภทวัยรุ่น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 11.70 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตาม ประเภทของหนังสือที่ชอบอ่าน

ประเภทของหนังสือ	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การ์ตูน	35	37.23	66	34.38
บันเทิง คารา นักร้อง	23	24.47	49	25.52
นิตยสารวัยรุ่น	11	11.70	16	8.33
นิตยสารผู้หญิง	5	5.32	20	13.42
หนังสือพิมพ์	5	5.32	12	6.25
สารคดี	8	8.51	9	4.69
นวนิยาย	3	3.19	14	7.29
ไม่ตอบ	4	4.26	6	3.12
รวม	94	100	192	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เมื่อแบ่งกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กออกเป็น 2 กลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มแรงงานเด็กทั้งกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 17 ปีขึ้นไป ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.96 และร้อยละ 36.11 ตามลำดับ อันดับสองชอบอ่านหนังสือบันเทิง คารานักเรื่อง กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.30 และกลุ่มที่มีอายุ 17 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.33 อันดับที่สามชอบอ่านหนังสือประเภทวัยรุ่น กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.26 และกลุ่มที่มีอายุ 17 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.78

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของอายุของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามประเภทของหนังสือที่ชอบอ่าน

ประเภทของหนังสือ	อายุ	ต่ำกว่า 17 ปี		17 ปีขึ้นไป	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การ์ตูน		36	33.96	65	36.11
บันเทิง คารา นักเรื่อง		30	28.30	42	23.33
นิตยสารวัยรุ่น		13	12.26	14	7.78
นิตยสารผู้หญิง		7	6.60	18	10.00
หนังสือพิมพ์		8	7.55	9	5.00
สารคดี		6	5.66	11	6.11
นวนิยาย		4	3.77	13	7.22
ไม่ตอบ		2	1.90	8	4.45
รวม		106	100	180	100

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็ก จำแนกตามประเภทความที่ชอบอ่านในหนังสืออื่น ๆ

ประเภทของเนื้อหา	อ่านประจำ				อ่านบ้างไม่อ่านบ้าง				ไม่อ่านเลย			
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แฟชั่น ความงาม	7	21.87	7	12.73	12	13.79	27	16.27	26	24.76	33	28.70
สารคดี เกร็ดความรู้	5	15.63	8	14.55	30	34.48	33	19.88	21	20.00	15	13.04
บันเทิง คารา นักร้อง ภาพยนตร์ เพลง	12	37.50	19	34.54	24	27.59	42	25.30	5	4.76	10	8.69
ความรู้ในวิชาชีพเฉพาะด้าน	4	12.50	10	18.18	15	17.24	31	18.67	24	22.86	28	24.35
ตอบปัญหาชีวิตและสุขภาพ	4	12.50	11	20.00	6	6.90	33	19.88	29	27.62	29	25.22
รวม	32	100	55	100	87	100	166	100	105	100	115	100

หมายเหตุ มีผู้ไม่ตอบคำถามข้อนี้ 18 ชุด

ตอนที่ 2 ผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

จากการศึกษาครั้งนี้ นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยยังได้ ทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์นักวิชาการ 6 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ผศ. อุบลรัตน์ ทิริยวศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ.ดร. ชัตติยา กรรณสูตร อาจารย์ประจำคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
3. คุณวีระศักดิ์ บริบูรณ์สุข บรรณาธิการวารสารคนพลัดถิ่น มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเยาวชนชนบท
4. คุณอำนวยการ รุ่งเรือง บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา หนังสือคาราภาพยนตร์
5. คุณวิจิต อุตสาหจิต บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา หนังสือการ์ตูนชายหัวเราะ
6. คุณสุชาดา มีสงฆ์ ฝ่ายรวบรวมและเผยแพร่สื่อ สำนักเลขาธิการสภาคชอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา

และสัมภาษณ์เจ้าของโรงงาน 1 ท่าน คือ คุณลักขณา แต้เตาะ เจ้าของโรงงาน ก.ธนากิจ การสัมภาษณ์ได้แบ่งหัวข้อการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นต่อรูปแบบของจดหมายข่าว

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อเนื้อเรื่องของจดหมายข่าว

จากการสัมภาษณ์ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นต่อรูปแบบของจดหมายข่าว

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับขนาดรูปเล่ม ภาพประกอบ ตัวอักษร และสีที่ใช้พิมพ์ ซึ่งผลการวิจัยในแต่ละหัวข้อมีดังนี้

ขนาดรูปเล่มของจดหมายข่าว

นักวิชาการส่วนใหญ่และเจ้าของโรงงานมีความเห็นตรงกันว่า ขนาดรูปเล่มของจดหมายข่าว เหมาะสมกับงบประมาณที่คาดว่าจะมุลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กจะใช้สำหรับการผลิตสื่อนี้ แต่ควรเพิ่มจำนวนหน้าอีกประมาณ 2 - 4 หน้า อย่างไรก็ตามก็ดี บรรณาธิการหนังสือการ์ตูนชายหัวเราะ มีความเห็นว่า ควรลดขนาดของจดหมายข่าวลงให้เหลือเท่าขนาด POCKET BOOK (ขนาดเดียวกับหนังสือชายหัวเราะ) ทั้งนี้เนื่องจากเคยทำการศึกษาเรื่องขนาดรูปเล่มที่เด็กชอบมากที่สุดพบว่า เป็นขนาด POCKET BOOK ซึ่งสามารถปรับขนาดโดยใช้กระดาษพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น แต่พับให้เล็กลง ทำให้ได้จำนวนหน้าเพิ่มสำหรับการบรรจุเนื้อเรื่อง

ภาพประกอบ

นักวิชาการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การใช้ภาพการ์ตูนเป็นภาพประกอบช่วยดึงดูดความสนใจจากกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กได้ดี และควรมีภาพประกอบบทความทุกหน้า ในขณะที่เจ้าของโรงงานมีความเห็นว่า การใช้การ์ตูนไม่เหมาะสม เพราะกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กโตค่อนข้างจะย่างเข้าสู่วัยรุ่น ไม่ใช่เด็กเล็กที่จะชอบดูการ์ตูน

อย่างไรก็ดี นักวิชาการมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ภาพประกอบที่ใช้ในจดหมายข่าวในปัจจุบันยังขาดความสวยงาม และสื่อความหมายไม่ตรงกับเรื่องและดูสับสนวุ่นวาย ทั้งนี้เพราะ การใช้ภาพเป็นไปอย่างไม่มีหลักการ ใช้วิธีลอกเลียนภาพจากที่อื่นมาลงประกอบ ซึ่งบรรณาธิการหนังสือชายหัวเราะมีความเห็นว่า ภาพการ์ตูนควรเขียนโดยนักเขียนการ์ตูนถึงมืออาชีพ เพื่อให้ภาพประกอบสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้จริง ๆ

นอกจากนี้ ภาพประกอบที่ใช้บางภาพเป็นภาพที่แสดงถึงวัฒนธรรมต่างชาติ เช่น คนกับสุนัขจูบกัน ควรมีการระมัดระวังเพราะนอกจากกลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กจะไม่สามารถทำความเข้าใจกับภาพที่สื่อความหมายนั้น ๆ แล้ว ยังอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและเกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ถูกต้องได้

ตัวอักษร

นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การใช้ตัวอักษรในปัจจุบันไม่เหมาะสม เพราะอ่านยาก และใช้ลายมือเขียนหลายรูปแบบในแต่ละหน้า ทำให้สับสนและขาดความต่อเนื่องทางสายตา นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรใช้ตัวพิมพ์ (อาจเป็นการพิมพ์ดีด เพื่อไม่ให้มีค่าใช้จ่าย) เป็นหลัก และมีลายมือเขียนเป็นลักษณะประกอบเฉพาะบางบทความที่จะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมที่เป็นธรรมชาติ เช่น บทความที่เป็นจดหมายจากคนภายนอก หยิบมาฝากเธอ แต่บทความหลักที่ให้สาระความรู้ หรือข่าวสารที่จะสื่อถึงกันควรเป็นตัวพิมพ์ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมที่เป็นทางการบางอย่าง

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มีความเห็นว่า การใช้ลายมือเขียนก่อให้เกิดความรู้สึกที่เป็นกันเองกับกลุ่มแรงงานเด็ก และลายมือเขียนที่มีหลายรูปแบบในฉบับเดียวกัน ช่วยก่อให้เกิดความรู้สึกแตกต่าง ทำให้เด็กได้ขยายแนวความคิดกว้างไกลออกไป ไม่ถูกจำกัดกรอบความคิด สำหรับเจ้าของโรงงานมีความเห็นว่า ลายมือไม่ใช่อุปสรรคสำหรับการอ่านของกลุ่มแรงงานเด็ก

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบเกี่ยวกับการใช้ตัวอักษร คือ การใช้คำที่สะกดผิด ซึ่งพบบ่อยมาก ในขณะที่กลุ่มแรงงานเด็กมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถทราบว่าคำใดสะกดถูกหรือสะกดผิดอย่างไร เมื่อพบคำผิดก็จะจดจำไปใช้อย่างผิด ๆ

สีที่ใช้พิมพ์

นักวิชาการส่วนใหญ่ และเจ้าของโรงงานมีความเห็นว่า การใช้สีขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ใช้ แต่ก็ใช้สีเดียว เช่น ปัจจุบันก็เหมาะสมดี แต่ปัจจุบันการใช้สียังขาดความสวยงาม หากผู้จัดทำรู้เทคนิคการใช้สี แม้จะพิมพ์เพียงสีเดียวก็สามารถสร้างความโดดเด่นและดึงดูดความสนใจได้ แต่หาก

มีงบประมาณเพิ่มก็ควรมีการจัดพิมพ์จำนวนสีเพิ่มขึ้น โดยให้หน้าปกเป็นสีสี่ หรืออาจจะเริ่มจากการพิมพ์ 2 สีก่อน

นอกจากนี้ จดหมายข่าวปัจจุบันพิมพ์สี่เดียวแต่ใช้สีที่ซ้ำ ๆ กัน คือ แดง เขียว น้ำเงิน ฟ้ำ ความจริงการพิมพ์สี่เดียวสามารถเปลี่ยนสีไปได้มากมาย โดยใช้สีสด ๆ เช่น สีส้ม สีม่วง สีบานเย็น ฯลฯ ก็สามารถสร้างความสะดุดตา และชวนให้น่าอ่านมากยิ่งขึ้น

การจัดหน้าและกำหนดสัดส่วน

นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า จดหมายข่าวควรจะมีการกำหนดสัดส่วนของเนื้อหาในแต่ละหน้าให้มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่แน่นอนว่า บทความไหนอยู่หน้าไหน เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กลุ่มสมาชิกสโมสรแรงงานเด็กสามารถทราบทันทีว่า จะอ่านบทความเรื่องใดที่หน้าใด จะได้สามารถเปิดอ่านบทความที่ต้องการได้ทันที รวมทั้งการใช้สัญลักษณ์ในส่วนของชื่อบทความให้มีความเหมือนกับทุกครั้ง ปัจจุบันการจัดหน้ามีความสับสนสูงมาก และเรื่องชื่อของบทความแม้จะมีชื่อบทความที่แน่นอน แต่ก็มีการเขียนในรูปแบบแปลก ๆ ที่ไม่เหมือนกันทุกฉบับ

อย่างไรก็ตามนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กลับมีความเห็นตรงกันข้ามว่า ชื่อของบทความไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของชื่อบทความเป็นการกระตุ้นเด็กที่อ่านให้เกิดความคิดเช่นเดียวกับลายมือ ถ้าเด็กได้พบเห็นหลาย ๆ แบบก็จะเกิดความคิดจินตนาการที่แตกต่างกันออกไป เป็นการช่วยเปลี่ยนบรรยากาศและขยายกรอบความคิดให้กับแรงงานเด็ก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อเนื้อเรื่องในจดหมายข่าว

นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ มีความเห็นว่า เนื้อเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความบันเทิงแบบง่าย ๆ และความรู้ทั่ว ๆ ไป ประกอบกับข่าวกิจกรรมของ มพค.เอง แต่เนื้อเรื่องที่จะสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาการคิดถึงบ้าน การให้ความรู้เรื่องการใช้ชีวิตในเมือง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ยังขาดความประทับใจ การเสนอบทความลักษณะนี้ ควรนำเสนอแบบความเรียงเป็นเรื่องย่อสั้น ๆ กึ่งละคร โดยนำเกร็ดชีวิตของผู้ประสบจริงมาเป็นตัวอย่างเพื่อการเรียนรู้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบตรงและได้ผล

สำหรับนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์มีความเห็นว่า เนื้อเรื่องปัจจุบันเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย เหมาะกับกลุ่มแรงงานเด็ก ซึ่งมีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ แต่การนำเสนอบทความควรให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกรู้สึกผูกพัน เช่น บทกลอน บทกวี ควรนำบทกลอนหรือความเรียงที่เขียนจากกลุ่มแรงงานเด็ก แทนที่จะคัดลอกบทประพันธ์ของผู้มีชื่อเสียง ซึ่งจะช่วยสร้างความรู้สึกรู้สึกภาคภูมิใจ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่แรงงานเด็กอื่น ๆ ให้รู้จักพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งตรงกับความเห็นของบรรณาธิการวารสารคนพลัดถิ่นที่คิดว่า จดหมายข่าวควรเป็นเวทีให้เด็กได้แสดงความสามารถและมีส่วนร่วมในบทความที่น่าสนใจ โดยเฉพาะบทความเกี่ยวกับบทกลอนบทกวี

บรรณาธิการวารสารคนพลัดถิ่น และบรรณาธิการหนังสือคาราภาพยนตร์ มีความเห็นตรงกันว่า กลุ่มแรงงานเด็กเป็นกลุ่มที่มีความนิยมและความชื่นชมต่อคารา นักร้อง นักแสดงสูงมาก การนำเสนอบทความโดยนำคารา นักร้อง นักแสดงที่กำลังเป็นที่นิยมมาเป็นผู้นำความคิดแก่กลุ่มเด็กจะช่วยดึงดูดความสนใจ และเป็นตัวอย่างการดำเนินชีวิตที่ดีแก่กลุ่มเด็ก ควรมียอดสมัครจดหมายจากคาราถึงแรงงานเด็กเพิ่มเป็นบทความประจำทุกฉบับ เพื่อสร้างกำลังใจแก่กลุ่มแรงงานเด็กที่ต้องทำงานหนัก ซึ่งเป็นโอกาสให้มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กสามารถสอดแทรกเนื้อหาสาระที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฝ่ายรวบรวมและเผยแพร่สื่อสภาคณาธิกร มีความเห็นว่า ควรมีการแบ่งเนื้อเรื่องบทความออกเป็น 2 ส่วน คือ บทความประจำจากคณะผู้จัดทำ และบทความเปิดกว้างจากบุคคลภายนอกที่ส่งเข้ามาร่วม เพื่อสร้างความหลากหลายทางด้านเนื้อหา จดหมายข่าวปัจจุบันมีบทความที่ไม่มีคุณภาพแน่นอนแม้ว่าจะมีชื่อบทความเฉพาะแต่เนื้อเรื่องของบทความเฉพาะเหล่านั้นมีความแตกต่างกัน ขาดการจัดหมวดหมู่ บทความประจำที่ควรมีทุกฉบับ ได้แก่ บทความที่เสนอปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา หักปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น วิธีแก้ปวดเมื่อยหลังจากการทำงาน หรือปัญหาการทำงานที่พบในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น หลักการทำงานที่ช่วยประหยัดเวลา เทคนิคการทำงานที่ทำให้แรงงานเด็กประสบความสำเร็จ

บรรณาธิการหนังสือชายหัวเราะมีความเห็นว่า ควรจะมีบทความที่นำเสนอเกร็ดชีวิตของแรงงานเด็กที่ประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างกำลังใจแก่ผู้อ่าน หรือแนวทางแก้ไขปัญหาของกลุ่มแรงงานเด็กที่เคยประสบและผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ มาแล้ว ขณะเดียวกันควรมีบทความที่เด็กในสถานที่แตกต่างกัน ทั้งเด็กยากจนและเด็กที่มีฐานะ มาแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อยากให้ออกกำลังกายเด็กเข้าไปมีส่วนร่วม เช่น ส่งเสริมให้รักการศึกษา ฝึกการเรียนรู้ รักสิ่งแวดล้อม เพื่อให้แรงงานเด็กมีทัศนคติที่กว้างไกลนอกเหนือจากสังคมที่ตนอยู่

สำหรับเจ้าของโรงงาน มีความเห็นว่า การนำเสนอบทความควรมีลักษณะของบทละครหรือนวนิยาย อาจเป็นเรื่องสั้นครั้งเดียวจบ หรือต้องอ่านตอนต่อ ๆ ไป เพื่อความต่อเนื่องจะดึงดูดความสนใจในการอ่านได้ดีกว่าการ์ตูน เพราะว่า กลุ่มแรงงานเด็กส่วนใหญ่อย่างเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย